

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oraă 6 cr. a treia-oraă 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplădilor Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.
Nimeri singuratici la 5 cr. se vînd la „Tipografia”, soc pe acțiuni.

Visita Monarchului Nostru

Curtea Română.

În zilele apropiatului Septemvrie Maiestatea Sa Monarchul nostru, bătrânul împărat și Rege din vechia dinastie a Habsburgilor, va visita pe Maiestatea Sa regele Carol al României, nobilul vâstar de Hohenzollern, întemeietorul prim al tinerei dinastii române. — Eată un fapt, la care va privi cu încordare întreagă Europa politică, eată un eveniment, spre care întreg neamul românesc cu interes își aștește privirile.

E adevărat, că visita aceasta este o vizită de curtenie, ca și alte vizite. Dar' cu toate acestea ea are o importanță politică rară, care în urmărire ale pe noi Români ne atinge foarte de aproape, și ca români, și ca cetățeni ai monarhiei austro-ungare.

Cei-ce vor să diminueze importanța politică a vizitei împărătești, accentuează deja mai intensiv partea formală a ei, zicând, că e chestiune de pură curtoisie, ca Monarchul nostru să reîntoarcă regelui Carol vizitele, pe cari în repetite rânduri le-a făcut la Viena și Ischl. Așa este, dar' cu aceasta nu s'a exhaustat toată partea formală a vizitei de acum. Maiestatea Sa Monarchul nostru a primit și vizitele altor domnitori din Orient, dar' încă nici unuia nu i-a reîntors-o. Maiestatea Sa Monarchul nostru a mai avut întâlniri și cu alți domnitori, regi și împărați, la diferite ocazii de manevre, pe la băi, etc., dar' pe cât știm numai o singură vizită a făcut, în forma cum va face în Septemvrie, mergând anume spre acest scop la rezidența înaltei curți — vizita la curtea din Berlin.

Dar' abstrăgând chiar dela această împregiurare formală, am văzut din aprecierile articolelor, ce am publicat ieri, cum presa serioasă e aproape unanimă întru a constata, că de astă-dată Imperatul-Rege Francis Iosif, decanul triplei alianțe a puterilor centrale europene merge ca reprezentant al acestei alianțe la curtea regelui român. Ca confirmare a acestei păreri avem alipirea României către tripla alianță, fapt, care nu se mai discută, avem mai de aproape reluarea relațiilor diplomatice dintre România și Grecia, un succes care se datorește intervenției cabinetului vienez, și avem, mai expres și mai pe față articolul lui „Fremdenblatt”, în care se spune clar că, „egoismul sănătos” prescrie Austro-Ungariei, ca să fie „prietin desinteresat și sincer” al statelor balcanice, dintre cari, după mărturisirea aceluiași organ competent, România este mai importantă, ca factor politic.

„România a devenit un membru însemnat în familia statelor europene”, zice organul ministerului nostru de externe. Eată aceasta este explicația politică a vizitei împărătești, pe lângă motivele de simpatie și amicie, care întotdeauna a fost vii între cele două înalte Curți. Și aici zace și importanța politică a chestiunii, care face cinstă regatului și regelui român.

Într'adevăr, trebuie să ne cuprindă un sentiment de mândrie și siguranță, văzând cum partea principală, miezul neamului românesc, constituit în regat a știut în timp relativ așa de scurt, să se întărească, să se consolideze și să se impună, ca un factor, la care cea mai puternică coaliție europeană să privească cu încredere.

Când privim această stare îmbucurătoare, o privim cu ochi limpezi și liberi de ori-ce preocupățiuni sau rezerve, curat numai ca Români sinceri, și cu mulțumire către Dumnezeu, trebuie să recunoaștem, că pe lângă poziția geografică a elementului românesc, numai Maiestății Sale regelui Carol e a se mulțumi importanța, la care s'a ridicat tinărul regat. Cu hotărârea și energia circumspectă, care l'a caracterizat întotdeauna, cu prevederea și pătrunderea de bărbat de stat, recunoscută de toți, primul Rege al Românilor liberi a știut să limpezească, să ordoneze și să întărească astfel stările țării, încât să-i asigure o dezvoltare normală spre menirea ei naturală. Firește, că aici nu se poate trece cu vederea nici conlucrarea patriotică a atâtor bărbați ai României, pe cari regele cel bun și cuminte, și-i-a știut alege de ajutători și colaboratori la marea operă, ce a săvârșit.

Recunoscută odată această operă de toți, apreciată acum de însași coaliția puterilor centrale, noi Români de sub coroana Stului Stefan, ori-și-cât de obidiți și amărâți de soartea nevrednică, ce ni-s'a creat, uităm pe un moment de greutatea poziției noastre, mulțumiți că frații nostri au ajuns mai bine, nutrim nădejde în suflet, că nici ei nu ne vor părăsi, nici cercurile hotărâtoare a sorților nostri, nu ne vor uita în veac, ci vor recunoaște, măcar după atâtea suferințe, fidelitatea și patriotismul nostru nefalsificat, cu care întotdeauna ne-am dovedit, și — în în-suși interesul păcii — vor aprecia și fortificațiile naturale, ce le reprezintă poporul nostru aici în văile Carpaților de Ost.

De altă parte prevederea admirabilă, care ordinând stările interne ale României, a creat fortificațiile puternice ale țării, dându-i astfel tăria, care este căutată astăzi, credem, că nu va înceta a observa și tăria noastră, care nu a păcii, ci a războiului operă este, care nu întărire, ci slăbire produce în garanțele păcii europene.

De altcum noi, să căutăm a ne asigura existența și a purta și mai departe lupta ce ni-se impune pentru viața noastră națională.

Visita Monarchului nostru la București. „Gazetei Transilvaniei” i-se scrie din București:

„Prin cercurile politice se comentează foarte mult visita, ce Împăratul Francisc Iosif o va face regelui Carol, pe la mijlocul lui Septemvrie. Împăratul Francisc Iosif va veni pe la Verciorova la București. Aici i-se va face o frumoasă primire. Colonia austriacă și germană au hotărât, să întâmpine și ele în mod festiv pe augustul oaspe.

În onoarea Împăratului se va face o revistă militară la Cotroceni, la care vor lua parte două corpuri de armată. Din București augustii suverani vor pleca la Sinaia. Aproape întreaga presă se ocupă de importanța acestei vizite și de articolul simpatice și măgulitor al ziarului dlui Goluchovsky, „Fremdenblatt”, în care se laudă atât de mult poziția României între statele Peninsulei-Balcanice.”

Enigmele „situației schimbate”. Anul trecut, ne mai aducem aminte, că s'a ținut congresul limbilor romanice la Bordeaux. Știm că la congres a fost luat parte dl V. A. Urechid și alți doi profesori români, cari au reprezentat cu demnitate România. Ne aducem aminte că bucurie a deșteptat la noi vestea, că congresul își va ține proxima sesiune în — București. Asta ar fi să se țină acum, dar' auzim, că congresul nu se va întruni la București.

De ce?... Mai mult. Tot la București era să se țină în estan și congresul orientaliștilor, care mai anul trecut a fost ales de președinte de onoare pe M. Sa regele Carol, un patron al orientaliștilor.

Se zice, că nici acest congres nu se va ține la București.

Pentru-ce? Congresul antropologic, care acum doi ani s'a ținut în Moscova, era să se întrunească anul trecut la București, dar' din lipsa de pregătire s'a amînat pe vara anului 1896. Acum însă nici acest congres nu se va ține la București, Oare pentru ce?

Nu cumva pentru-că acum se ține millenliu în Pesta, și ar fi genant pentru Maghiari?...

Eată enigme, cari ar trebui rezolvate.

Chestiunea naționalităților — în Franca. Din ocaziunea meetingului dela Paris, comitetul celor trei naționalități a avut salutara idee, de a scoate o broșură explicativă asupra chestiunii naționalităților din Ungaria. Broșura apărută sub titlul: „La Question des nationalités en Hongrie. Bro-

chure explicative du meeting tenu le 11 Juillet 1896, a salle Wagram sous la présidence de M. E. Flourens, député, ancien ministre des affaires étrangères, etc... Edition du comité des trois nationalités. Imprimerie de la cour d'appel” — conține 31 pagini, și tractează cu o bună împărțire în general și în special despre fiecare naționalitate: Români, Sârbi și Slovaci.

O nouă notă pentru bravura comitetului celor trei naționalități.

La răspantie.

— Politica Maghiarilor apreciată. —

„Kölnische Zeitung” dela 8 Iulie (nr. 627) publică un remarcabil articol datat din Pesta. Cu priviri largi, concentrice și obiective autorul apreciază situația actuală din Ungaria, caută cauzele răului, ce-l constată, și drept concluziune zice, că pe calea bătută de Maghiari dela 1867 încoace, nu poate, ba nici nu-i iertat să mai meargă.

Eată întreg articolul:

Nu numai pe terenul economic și social, ci și pe cel politic stă amenințătoare o străformare însemnată și plină de urmări grave. În interiorul partidelor parlamentare, cari dela 1867 încoace au participat mai mult sau mai puțin la alcătuirea Ungariei politice de azi, ferbe într'un mod de tot îngrijitor. Din partea guvernamentală a fost eșit afară contele Iuliu Szapáry cu o ceată de neîndestulți încă pe timpul desbaterii proiectelor bisericești, dar' și alte diferite grupuri mai mari și mai mici ale acestui partid ciudat încep a lua o poziție amenințătoare. Partida independenștilor și a 48-știlor asemenea este desbinată. Acl Kossuth Ferencz și Ugron Gábor poartă între sine o luptă desperată. D'apoi nobilul conte Apponyi Albert, omul de paradă al parlamentului ungar! Acesta de 20 de ani încoace a ținut cele mai frumoase și mai deservite vorbiri de omni re scibili și acum ajunge pe încetul la convingerea, că în decursul acestui timp întru atâtea s'a depărtat de realitate dela adeca ar fi făcut cu mult mai bine, dacă pe lângă toată oratoria lui admirabilă peste tot nu ar fi vorbit de loc. Multele și frumoasele lui vorbiri l-au adus în o strimtoare, din care el înzădar se ostenește a egi.

Dacă cercetăm cauzele adevărate ale acestor aparițiuni singuratici — cauza reală încontestabilă încă tot nu e cunoscută — sântem ispițiți în primul loc a pune vina pe cunoscutele legi bisericești. Acestea la tot cazul au contribuit și ele partea lor, motivele adevărate însă trebuie căutate mai adânc.

Motivele acestea zac în recunoașterea care din ce în ce se impune tot mai mult, că cei dintău 30 de ani ai vieții constituționale din Ungaria, mai mult decât într'o prvință au fost lăsați să treacă pe-aci-ncolo ușuratic și nefolositi; că numai rar s'a pro-

cedat serios, și că opera de întărire a statului ungar tocmai în acelea locuri s'a neglijat, unde spărturile puternice cari s'au ivit în urma acestei neglijiări, amenință întreg edificiul cu totală ruinare. S'a vorbit adecă în ultimele zile și s'a scris foarte mult despre constituțiune ungară și parlamentarism ungar. Unii au voit să-i ascrie o origine străveche. Aceasta însă cu multe altele e numai o fabulă.

Până la 1848 Ungaria a fost ori-ce, numai stat parlamentar nu. Au doară pot să existe state de acestea (parlamentare) cu iobagi? Dar' iobagi au fost eliberați numai în anul numit, adecă numai cu 12 ani mai de timpuriu ca în Rusia absolutistică. În secolii anteriori tocmai în Ungaria n'a domnit parlamentarismul, ci ca în cele mai multe țeri medievale a domnit o oligarhie aristocratică, care se născuă să-i asigure o parte oare-care din guvernare mai întâu față de domnitorul seu și apoi față de domnitorii străini. Din născuina aceasta s'a dezvoltat apoi între domnitori și aristocrație o relațiune asemenea celei ce a existat în Rusia între boieri și Țarul, până pe timpul lui Petru-cel-Mare.

Adevărată viață constituțională era să se înceapă în Ungaria numai după transacțiunea cu Austria și împăcarea cu casa împărătească. Atunci însă se iviră tot felul de greutăți. Dacă ar fi voit cineva să introducă un regim parlamentar nefalsificat ținend seamă de spiritul timpului, atunci ar fi trebuit necondiționat ca să atragă la aceasta naționalitățile, cari formează majoritatea populațiunii din Ungaria. Dar' aceasta a fost cu atât mai greu, că tocmai în zilele acelea ideea națională sub impresiunea proaspătă a succeselor unității italiene și germane domina întreagă politica lumii și în urma acestei împregurări naționalitățile din Ungaria erau cuprinse de o adevărată beție. Români și Sârbi așteptau impacienți după marea războiul oriental; pe Slovaci i-a fost scos din fire Ion Kolar, ear' pe Croați Ludovic Gaj. Congresul slav din Moscova a înăsprit contrastele și patrioții maghiari nu trebuiau să fie prea ageri, pentru-ca se aștepta că naționalitățile, tolosind o vorbă domoală, stau neamicale față cu organizația de stat creată prin dualism și spoită în colorit maghiar. Acuși nu mai rămâne altceva de făcut decât să apese („An die Wand zu drücken”) naționalitățile nemaghiare după receptul răposatului conte de Beust.

Ceea-ce încercaseră numai, înțelepții Deák, Eötvös și Andrássy, mai pe domol, aceasta o execută mai târziu după aceea Coloman Tisza cu o orbire regretabilă. Era vorba, ca naționalitățile simpliminte nici să nu fie admise la viața politică. Cum s'a făcut aceasta prin crearea legii electorale, foarte elastică, care are azi valoare în Ungaria mai strict luată și prin susținerea în același timp a vechilor privilegiilor în Ardeal, este cunoscut deja. Despre compunerea și „corectarea” listelor electorale, precum și despre aceea-ce s'a întemplat în ziua alegerii și înainte de aceea nici nu vreau să vorbesc „Copii, ei — nu ascultă bucuri”. Un singur lucru amintesc pentru

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Doina firelor de tort.

— Dedicată poetului G. Coșbuc. —

Torci fire lungi și aurii
Doinind la focul sfîș
Și nu ne vezi — și nu ne știi
Că n' giurul tîu ne-am sfîș.

Să prindem un cuvînt măcar
Un vers — o sucitură
Din șirul de mărgăritar
Ce-ți picură din gură.

Coboară, seara, l-al ei drag
La soarele ce-apune...
Noi stăm înmărmuriți în prag
O spune-ne, mai spune.

De dragostea ce s'a nvrăjbit
De maica ta ce toarece
La firul cel neisprăvit
Că George nu se n'toarce.

Și torci, și depeni, și mpletești
O mpletitură rară,

O coși cu fire din povești
În negura de seară.

Și-o prinzi în creștetul buclat
Al doinei, ca un mire
Să nu fie ca doina n' sat,
Străinii să se mire.

Sibiu. Maria Cunțanu.

Ideea romană

în
dezvoltarea poporului român.

De A. D. Xenopol.

(Urmare și fine.)

Cum ar mai fi cu puțință descrieri plastice ca acele ale lui Ioan Creangă, vestitul povestitor poporal al Românilor?

„Și cum era moș Nichifor strădălnic și iute la trebile lui, repede svirle niște coșolină în căruță, așterne deasupra o păreche de polclăzi, înhamă iepușoarele, își ia cojocul între umere și biciul în mână și tiva băiete!”

Eată traducerea acestei descrieri admirabile, în limba dicționarului amintit:

„Și cum era unchișul Nichifor diliget și veloce în afacerile lui, repede aruncă niște paie în căruță, așterne deasupra o păreche de dorsari, înjugă iepșoarele, își ia vestmântul între umere și flagelul în mână și aide pupile!”

În ce stirpătură tristă și pocită nu s'ar preface cu acest metod frumosul episod din Călin al lui Eminescu?

„Fluturi mulți de multe neamuri vin în urma lui un lanț
Toți cu inime ușoare, toți săgălnici și berbanți
Vin înțărări lăutarii, gândeții, cărăbușii
Ear' mireasa, viorică-i așteaptă-ndărătul ușii
Și pe masa împărătească ese un greer crainic sprinten.

Ridicat în două labe s'a nchinat bătînd din pînten;
El tușește, își facheie haina plină de șireturi,
Să ierțați boieri ca nunta s'o pornim și noi alături!”

Dacă s'ar admite, că limba dicționarului este cea bună și adevărat românească, atunci ar urma, că tot ce s'a scris până acuma, tot ce s'a cântat atât de popor în splendida lui poezie poporală, cât și de poeții eminenți ai ultimilor ani, ar trebui aruncat ca nici de o

treabă, s'au că ar trebui purificat cam în sensul în care v'am arătat; și atunci ce ar rămâne în locul arcelor strălucite creațiuni decât niște caricaturi?

Prezența de cuvinte de origine deosebită în limba română mai este încă de cel mai mare folos scriitorului atât în prosă cât și în versuri. Posedînd el adese-ori două cuvinte pentru aceeași idee, el poate alege pe acela care îi convine la alcătuirea versului, ear' în prosă îl pune în puțință de a varia necontenit rostirile. Apoi tot pentru poezie cuvintele cele de origine străină au de obicei sau o accentuație deosebită sau o bogăție mare de sunet, precum răgaz, gramaz, strașnic, groaznic, cumplit, nemernic, șegălnic, vrlănic, vâpale, învâpăiet, adăncime, întunerec, întunecime, vrăgmaș, dușman (înimic), zdrobitor, cucernic, rlvnitor (zelos), vremelnic, pripuelnic, (suspicios), năzdrăvan.

Cu asemenea cuvinte a putut Alexandri să alcătuească frumosul vers:

„Zdrobind stăuca sub picoare, prin stejari făcînd cărări”.

Însemnează aceasta că trebuie să păstrăm toate cuvintele pe cari neamurile neromane le-au introdus în limbă? De sigur că nu; dar' cernerea acelor cuvinte străine, care

trebuie să rămână și care să se ducă, nu se poate face decât de limba poporului întreg, în un îndelungat șir de ani, după-cum primirea lor a fost opera veacurilor; și precum nu un dicționar le-a într'oduc, tot așa nu un dicționar are să le scoată.

Lucrarea literară a mai multor generații va hotărî, care din cuvintele vechi trebuie să rămână în limbă, ca patrimoniu obșteac și nedespărțit, și care se pot deslipl fără a sărăci gândirea.

Ideea romană după ce și-a îndeplinit în istoria poporului român marea rol de a fi slujit de pârghie însemnată dezvoltării și civilizării sale, trebuie menținută și astăzi ca basă a existenței noastre naționale deosebite. Dacă am putut apărea ca neam deosebit în stulul Slavilor ortodoxi, a căror religie o împărtaşim, aceasta se datorește numai și numai originii noastre deosebite de popor latin. Trebuie însă, menținînd principiul, să lăpădăm toate exagerările lui, de care nu mai avem nevoie. Nimenea, nici chiar dușmanii nostri cei mai înverșunați, ne mai tăgăduindu-ne firea noastră de popor de origine latină.

caracterizarea procedurii unice. La 1848, după stergerea iobăgiei erau în Ungaria 2 milioane de alegători, în anul 1872 numărul lor s'a fost redus deja la 1.300.000, iar azi pe lângă toată sporirea însemnată a populației și pe lângă tot progresul economic mult lăudat, numai 889.000 de alegători sunt în frumoasa și extinsă Ungarie. Cu un cuvânt mandatele din ținuturile naționalităților, au fost până acum vândute din partea guvernului sau mai bine zis cinstite; alegeri, adevărate alegeri se făceau numai în cercurile curat maghiare. În felul acesta i'a succedat fiecărui guvern și scoată la alegeri câte o imposantă majoritate, fiindcă cu ajutorul aparatului oficios îi succedea a câștiga și în ținuturile maghiare câte un mandat.

Guvernele ungare de până acum s'au îngrădit, deci întotdeauna, ca Ungariei celei nouă să i dea un colorit maghiar prin aceea că au oprit naționalităților intrarea în parlament. Aceasta o puteau face de altcum liniștit, ele nu aveau să se ocupe nici cu politica externă, nici cu afacerea armatei monarchiei. De aceea îngrădeau puterile probate și experte din Viena, iar opera culturală o făcea Jidanul. Monarchia (die Gesamtmonarchie) cu cele 2 milioane de baionete ale sale apăra și statul ungar și astfel Maghiarii puteau să se dedice în dragă voie operei lor favorite.

Astăzi urmarea e, că maghiarimea în conștiința siguranței sale a devenit tot mai pretensivă. Ea a trecut în opoziție și combate azi același pact, care i'a asigurat ei poziția de putere, pentru că pretinde mai mult.

Dualismul este azi susținut de majoritatea parlamentului care se recrutează din ținuturile naționalităților înjosite și este combătut și batjocorit de minoritatea curat maghiară, care de fapt domnește.

Aceia în contra cărora a fost îndreptat și proptesc (dualismul) ear' aceia în folosul cărora s'a făcut, cari lui au a-i mulțumii domina, îl subapă.

Treizeci de ani s'a procedat astfel și în decurs de 30 de ani am înstrăinat în toată privința naționalitățile, fără ca să le fi succedat a le înfrânge cât de cât și puterea.

Manifestațiunile importante din când în când ale bărbatilor conducători, strălucitele vorbiri ale lui Apponyi și multe altele de acestea, despre cari zările din Pesta zic că „în țeara întreagă în agitațiune”, nici nu sunt luate în seamă din partea zărilor sârbești, nemțești, slovacești, românești și rușenești, pe când publică rapoarte de coloane întregi despre întâmplări din camera română sau din scurta sârbească, ear' evenimentele din Viena, Moscova și Praga le tratează zărilor în lungi articoli.

Aici se impune serioasa întrebare: Oare calea bătută până aici conduce ea în adevăr la consolidarea statului ungar și la întărirea hegemoniei maghiare? Mulți, chiar foarte mulți trag la îndoială aceasta și de aici se explică neliniștea care se observă pretutindenea, de aici nesiguranța, de aici și mărțurisirea că au umblat mult pe căi rătăcite.

Cu dispreț au privit ei până acum la Austria, unde naționalitățile și curentele populare poartă în parlament lupte înfocate pentru adevăratele sau pretinsele lor drepturi. „La noi toate sunt liniștite”, se obișnuiau a răspunde ei cu o anumită conștiință de sine. Acuma însă încep a vedea, că lupta aceea (din Austria) înseamnă viață; ear' liniștea aceasta înseamnă slăbirea latentă; Austria a privit în ochii problemelor grele ce i le impune existența sa de stat și caută a le rezolva. Ungaria încă nici până acum nu a cutezat să privească în fața crudei realități. Cu o copilărească amăgire de sine s'a trecut până acum cu vederea în mod ușuratic peste toate primejdii.

Aceasta nu mai poate, aceasta nu i'ertat să mai rămână astfel.

Aforisme politice.

— Una la zi.

D-voastră cunoașteți prea bine covârșitoarea necesitate, care se ivește așa des în toate cauzele cele mari. D-voastră cunoașteți exigența unei ocazii întreprinderi, care în cursul ei precipitat doborâș tot ce-i stă în cale, care nu lasă timp intelectului să se concentreze, să-și întărească puterile și să-și iee refugiu la principii solide, ci care forțând o decizie momentană și egomotoasă seduce prea adesea pe oameni a se decide într-un mod, pe care fiind cu judecată calmă i'ar fi respins de sigur.

Burke.

Cronică politică.

Rescoala din Creta.

Adunarea națională, sau dieta cretensă n'a mai ținut altă ședință decât cea dintâi, știm cum și pentru ce. De giaba își dă silință noul guvern civil Berovic-pașa a împacă spiritele, a scoate la ordonanțe și porunci, a se chibzui cu unii și cu alții: toate înzădar, căci guvernul militar, Turcul Abdullah-pașa paralizează intențiunile și măsurile bune ale celui creștin. E lucru constat, că Turcii și trupele turcești au călcat armistițiul, impus de nevoe, și există mare bănuială, că Abdullah-pașa paralizează lucrarea lui Berovic la instigarea, sau cel puțin cu consimțământul tacit al Porței fusșei.

Guvernul Greciei, în urma acestora, a trimis la 17 I. C., reprezentanților sei în străinătate o circulară telegrafică, în care scoate la iveală, că autoritățile militare turcești de pe Creta, în ciuda armistițiului stabilit de comun, și contrar poruncilor venite dela Poartă, precum și contrar promisiunilor făcute ambasadorilor în Constantinopol de către guvernul turcesc, au reluat ofensiva, din care s'au născut în mai multe locuri încăierări sângeroase între trupele turcești și populația creștină a insulei. Reprezentanții Greciei sunt însărcinați a atrage atențiunea guvernelor, pe lângă care sunt acreditați, asupra urmărilor posibile ale unei asemenea procedări, menită a amina dacă nu chiar a zădărnici cu totul rezolvirea pacifică a afacerii cretense.

Puterile și ele au făcut un pas, dând instrucții convenite reprezentanților lor în Constantinopol, a stăruie energie pe lângă Poartă, pentru ca să înceteze deosebirile între Berovic-pașa și Abdullah-pașa, prin care se îngreunează pacificarea insulei.

„Toate puterile procedează în deplină înțelegere, fără gânduri ascunse”, constată o satisfacție toate depeșile și ziarele. Dragomanii ambasadelor au și fost la sublima Poartă și au făcut obiecțiuni în acest sens.

Pe de altă parte, consuli puterilor la Creta au fost avizați, a-și exercita influența asupra deputaților creștini și asupra Epitropiei pentru ca să primească concesiunile oferite de către Turcia, de oare-ce puterile n'ar pute să se întrepună pentru pretensiunile ce cad afară din cadrul convențiunii dela Haleppa. Ambasadorii au intervenit în sfârșit și pe lângă guvernul grecesc, să dea ordine, ca consuli general al Greciei în Creta să se alăture vederilor celorlalți consuli.

Ultima depeșă ce ne stă la îndemână în momentul de a scrie aceste rânduri, este datată din 18 I. C. și spune, că opiniile consuliilor pe lângă deputații creștini au avut rezultat favorabil. Deși numărul actual al lor în dietă nu corespunde tractatului dela Haleppa, deși noile alegeri nu pot acum avea loc din cauza stărilor de pe insulă, deputații totuși, ținând seamă de sfaturile puterilor, se declară gata a veni în dietă. Depeșă e din Constantinopol și oficioasă.

Scrisoarea lui Gladstone.

Cuvintele lui Gladstone, reproduce de noi într'unul din numeroși precedenți sunt luate dintr-o scrisoare, ce a adresat-o „marele bătrân” ca răspuns publicistului englez Charles Norman. Acesta anume, întorcându-se dela sârbările din Belgrad, îi adresase o scrisoare, în care îi aduce salutări din partea Sârbilor, reproducându-i, în întreg, toatăl ce s'a pronunțat acolo, la banchetul ziariștilor, în onoarea lui Gladstone.

Manifestările în public ale celui mai cinstit om de stat — poate singurul cinstit — pe lume, fiind acum foarte rari, adăim interesant a reproduce întreaga lui scrisoare. Ea-o:

Hawarden, 6 Iulie.

„Îți mulțumesc, stimat dle, pentru scrisoare, ear' mai ales pentru mână ce a scris-o așa de frumos, și așa de bine a căzut puterilor de acum a ochilor mei. Sunt foarte mișcat din cauza simțimentelor, pe care, zici, că Sârbii le nutrește față cu mine. N'am conștiința de a le fi meritat. Nu e vorba, în ciuda necunoștinței mele a stărilor de acolo, întotdeauna am accentuat părerea, că naționalitățile, pe care lumea le cuprinde sub nume colectiv de iugoslavi (Slavi sudici), au mare capacitate pentru viața autonomă. Într'unul din cele două cazuri, în care a fost sistată pe o oarecare timp validitatea acestei capacități, nu m'am simțit de loc, a arunca vina asupra acelor, pe cari îi ocărâmesc. De oare-ce însă astăzi pot să admit, că nu mai sunt asemenea pedeci pe calea lor, sper, că aceste naționalități, pe lângă celelalte condiții prelabile ale propagării, vor și să cultive între ele și spiritul concordiei. Căci, deși nu uit de loc mărțile cele mari ce i-le-a câștigat Țara Alexandru II. în interesul lor în momente critice, totuși aflu, că cel mai sigur razim al lor este încrederea în puterea lor proprie, precum și că încrederea justificată în sine însuși își are condiția ei de existență în concordie.

Ca un om ce a ajuns până la ultimele zile ale vieții sale, mă bucur, că am trăit atâtă de a vedea 12—15 milioane de frați

creștini eliberați de sub jug străin și sunt convins, că cei eliberați își vor îndrepta toate simpatiiile lor către aceia, cari și astăzi încă gem sub acest jug.

Primește, etc.

Gladstone.

Fie ce convingerea lui să se îndeplinească în toate privințele și privitor la toate popoarele asuprite.

Atentat asupra „Ligei”.

— Darea Ligei în judecată.

Îndată-ce în urma căldurilor s'a mai potolit încetă scandalul în afacerea Metropolitului-Primat, oamenii iubitori de ordine și adevăr, s'au îngrijit să se reieie firul scandalului înscenat la Ligă.

După caterisirea primatului, ei vor să caterisească „Liga”. Au dat-o deci în judecată. Dar în lipsa unui „sfânt sinod” de ocazie, ei au recurs la județul de ocol.

Eată actul faimos prin care se face darea în judecată.

Prezentat la 3 Iulie 1896.

Se va cita la 8 Iulie 96 de ur. ență.

Jude G. Călinescu.

Domnule judecător!

Sunt chiriașul apartamentului din strada Nouă nr. 6 în virtutea contractului cu data certă dela 29 Septemvrie 1893 și posesorul obiectelor mobile notate pe contra pagină. D-nii I. C. Grădișteanu, M. Vlădescu și D. Ne-nișescu anul acesta m'au depozitat cu forța, ear' eu, comunicând proprietarului depozitarea, „mi-a răspuns: că ea constituind o turburare de posesiune ce nu se fondează pe nici un drept asupra imobilului, n'am decât conform art. 1426 din cod. civil să mă caut cu turburătorii.

Acționez dar în judecată pe sus zișii d-nii I. C. Grădișteanu, deputat, ce locuște în strada Romană nr. 1, M. Vlădescu, profesor, ce locuște la Muzeul Botanic și D. Ne-nișescu, ce locuște în strada Regală nr. 12, precum și pe dl A. Kibrick, dentist, ce locuște în strada Nouă nr. 6 în acest oraș, spre a fi condamnați cei trei de mai sus a-mi lăsa în a mea posesiune atât apartamentul unde mi-am avut lucrurile mobile sus zise și unde instalasem biourile pentru Liga Culturală, cât și zisele obiecte mobile ce „mi-s'au luat fără voia mea și fără vre-o sentență judecătorească; pe dl A. Kibrick, cel dela care dețin apartamentul, îl chem pentru a-mi susține împreună cu mine drepturile față cu turburătorii și a sta în judecată, ca să obținem cuvenitele daune pentru stricăciunile ce dl Kibrick pretinde că se face apartamentului de către turburătorii, după-cum printr-o comunicare mă previne. Cer reintegrarea mea în posesiunea apartamentului și lucrurilor mobile cuprinse în lista de pe contra pagină și cinci sute de lei despăgubire pentru stricăciunile urmate, plus 800 lei pentru lipsa de folosință și cheltuieli de judecată. Alatur trei copii de pe aceasta și rog pentru urgență și execuție provisorie, fiind chestiune de locațiune și un timp în care nu pot g. al liber un asemenea local, ear' obiectele cerându-mi-se urgent de cei ce „mi-le-au încredințat. Cu această ocazie vă rog să bine voji a primi asigurarea prea distinctei mele considerațiuni.

S. Periețeanu-Buzen

prin avocat Stefan Șoimescu, autorizat cu procura legalizată de comisarul sec. 18 București sub nr. 168/96. locuind în strada Schitu Măgureanu nr. 14 București.

Procesul s'a pertractat ieri, rezultat însă până acum nu-l cunoaștem.

Din Sălagiu.

Adunarea generală a „Reuniunii învățătorilor români”.

(Raport special al „Tribunei”)

— 10 Iulie n.

La biserică.

Cu plăcere constatăm, că „Reuniunea învățătorilor români sălageni”, care e cea mai veche reuniune învățătorescă română și în privința activității pe terenul învățământului stă la loc de frunte. Toată activitatea ei se reogindează la adunările generale, cari atât pentru mulțimea membrilor și oaspeților, cât și pentru coloritul ei solemn în fiecare an s'au imposante. Pertractările și discursurile în aceste adunări s'au pline de spirit și învățătură în acest timp adunarea s'a ținut la 6 Iulie st. n. în comuna Băsești-de-sus, cu o programă vastă și interesantă. Dimineața a fost serviciul divin, sub discursul căruia a cântat corul tinerilor plugari din loc, fiind de față învățători, mulți preoți, doamne, domnișoare și popor.

La dejun.

După serviciul bisericesc domnul Andreiu Cosma, vicepreședinte și director al institutului „Silvania”, „nu ca să imiteze pe ministrul Wlassics, care încă și-a ospătat învățătorii

maghiari congresualiști în Budapesta”, ci din bunăvoință și iubire către învățători, pe toți, în număr de vr'o 90 inși, i'a invitat la dejun.

Ședința.

La 10 ore a. m. s'a început ședința în biserică, deschisă fiind, în absența președintelui rev. Alimpiu Barboloviciu, vicar al Sălagiului, care din împingări grave familiare nu s'a putut prezenta, de vicepreședintele domnul Andreiu Cosma prin o vorbire potrivită, în care a clarificat pe deplin starea critică a școlii române în prezent, rugând pe învățători să fie mentorii școlii române naționale. După aceasta s'a citit protocolul adunării din anul trecut și s'a observat, că afară de una toate decisiunile aduse s'au executat.

Consistorul din Gherla.

Nu mai consistorul din Gherla nu voește a înțelege intențiunile noastre salutare. Căci eată ce s'a întâmplat. Comitetul central al reuniunii din încrederea adunării generale a fost rugat pe acel ordinariat, că, de oare-ce elevii eșiți din preparandia diecesană n'au nici cele mai elementare cunoștințe de note și cânt artistic, să binevoască a sistemisa la preparandie un post de profesor de muzică, care apoi în timp de vară să țină cursuri mai scurte de note și cu învățătorii deja în activitate, și reuniunea din averea ei e gata a jertfi tot posibilul și a ajuta la salarizarea acestui profesor, știind bine cât e de frumos, dacă învățătorul își poate forma cor vocal în comuna sa. Amintitul consistor a răspuns simplaminte, că n'are mijloace spre acest scop. Oare spre ce scop are mijloace? Paro-hiile, cantorii și învățătorii contribuiesc în fiecare an pentru susținerea preparandiei, ear' preparanții sunt siliți a-și lua refugiu pe la alte institute, din slăbiciunea vîptului, cu care sunt împărtașiți. De profesori încă aplică niște clerici absolviți de Gherla, cari nici autoritate nici cunoștințe pedagogice nu au, spre a pute fi profesori preparandiali și așa preparandia decade treptat. Dorim să-și tragă seama măritul consistor!!

Starea reuniunii.

Punctul al III-lea al ordinei de zi a fost cetirea raportului anual prin actuarul V. Oltean. Prin acest raport s'a constatat o activitate sfirgincioasă în toate cele 12 cercuri ale reuniunii. Adunările de toamnă și primăvară s'au ținut regulat cu propuneri, disertațiuni și alte lucrări instructive. Comitetul central încă și-a împlinit agendele. Tot din acest raport apare, că în sensul ordinațiunii ministeriale din acest an, în fiecare cerc filial s'a ales câte un vicepreședinte învățător, ear' statutele modificate și amplificate la dorința aceluiași au fost înaintate la ministru spre întărire.

După aceea cassarul și-a citit raportul despre starea cassei reuniunii și a aretat, că reuniunea are 2975 fl. în acții, cambii și bani gata.

Noul comitet

De oare-ce s'au împlinit 3 ani de serviciu al comitetului, în sensul statutelor s'a purces la alegerea comitetului pe un nou semestru.

De președinte cu entuziasm a fost aclamat earăși rev. Alimpiu Barboloviciu, vicar al Sălagiului, care de 22 de ani conduce reuniunea cu multă abnegațiune și destoinicie. Trist rensa a produs știrea, că binevoitorul ministru de instrucțiune ne-a despoiat de vicepreședintele nostru dl Andreiu Cosma, căruia i-se poate atribui în mare parte înflințarea și prosperarea reuniunii, ordonând, că vicepreședinte să fie unul dintre învățătorii. Pe lângă înregistrarea în protocol a mulțimii pentru serviciile făcute, adunarea a ales pe domnul Cosma de vicepreședinte onorar, ear' vicepreședinte actual a fost declarat domnul Vasile Oltean, învățător în Pericea și fost actuar al reuniunii. Fostul secretar I. Ioan Hendea, în urmarea meritelor sale câștigate de mulți ani în această calitate a fost pus de secretar onorar, ear' de secretar I. actual fu aclamat domnul Alexiu Fedorea, învățător în Simlău. Cassar a rămas dl Nicolau Pap din Hidig.

Închiderea ședinței.

Astfel compunându-se comitetul s'au emis mai multe comisiuni: a) pentru scrutarea cassei; b) pentru înscrierea membrilor noi, încasarea taxelor și ofertelor; c) pentru cenzurarea propunerii de probă; d) pentru cenzurarea propunerilor diverse, ear' până-ce comisiunile au operat, domnul I. Chiră, învățător în Băsești, a ținut propunerea practică din „instruarea cântului în școala populară”, cu rară dibăcie și rezultat laudabil. După propunere au referat comisiunile exmisse, între care amintesc, că socoteliile cassei s'au aflat în ordine și cassarului i-s'a dat vot de încredere.

În fine după diverse pertractări și fixându-se locul adunării viitoare în comuna Tranișiu, domnul președinte prin vorbirea, în care amintește misiunea sublimă și sfântă a învățătorului în sinul poporului român, declară ședința de închisă.

Banchetul.

Nu peste mult, toți oaspeții și membrii s'au coadunat la banchet, unde și spiritul și-a aflat nutreț în toate frumosa. Primul toast l'a zis vicepreședintele onorar, domnul Andreiu Cosma, în sănătatea și îndelunga viață a rev. Alimpiu Barboloviciu, vicarul Sălagiului; vicepreședintele nou ales, Vasile Oltean, a toastat în onoarea dlui Andreiu Cosma, rugându-l totodată ca nici pe viitor să nu delege reuniunii ajutorul său. Domnul Gavril Cherebet, protopopul Noșigului, cu bucurie constată, că învățătorii sălageni făteg pe deplin și urmează vocii națiunii române și bisericii și salută cordial pe învățătorii coadunați. Domnul Alexiu Fedorea zice în toastul său, că: Dacă voin, ca școala română să fie și lucreze în direcțiunea menită și de mama națiune, ea trebuie să fie în legătură strînsă cu biserică, să fie școala bisericii și biserica școlii. Școala să fie condusă după principiile bisericii, ear' biserica să promoveze interesele școlii și închină întru buna înțelegere a factorilor bisericești și școlastici, adică a preoților și învățătorilor.

S'a mai toastat pentru corpul învățătoresc din Sălagiu, preoțimea tractuală și poporul din Băsești. Cu bucurie observ, că preoțimea tractuală în frunte cu protopopul Noșigului Gavril Cherebet, a manifestat mare interes față de toate lucrările învățătoresci și din toată ținuta lor s'a văzut, că s'au adevărați preoți ai poporului român. Exemplu de imitat.

Petrecerea.

Seara a fost joc și tombolă. Deși petrecerea a fost numai improvizată, totuși în ciuda timpului ploios s'au adunat mulțime de doamne și domnișoare din giur, ca să-și petreacă în mijlocul învățătorilor. Și din veselie ce se reogindia în fața fiecăreia, se vedea că nu s'au înșelat. În pauză s'au sortat obiectele de expoziție, toate lucruri industriale, pregătite de învățătorii tractului pentru tombolă. Bani incurși s'au adaus la fondul funebral, care s'a înființat pentru ajutorarea familiilor în cas de moarte. Un astfel de fond ar trebui să înființeze fiecare reuniune învățătorescă. Petrecerea a ținut până în zori.

A. F.

REVISTA PRESEI.

„Gazeta Transilvaniei” (nr. 150) scrie în prim-articol: „Unificare, contopire și nivelare” despre utopicul ideal al Maghiarilor concentrat în aceste 3 cuvinte, constând că cu cât mai înverșunată e lupta pentru realizarea lui, cu atât mai aprigă devine și reacțiunea străină de el, dovadă nemulțumirea profundă ce domnește nu numai între naționalitățile nemaghiare, ci chiar în sinul poporului maghiar.

CRONICĂ

Sibiin, 21 Iulie n. 1896.

Earăși „Noi vrem pământ”.

Cetitorii noștri își vor aduce aminte de procesul ce s'a pornit încă de mult în contra dlui Ilarie Bănciu, pentru că a declarat la o petrecere din Făgăraș poesia „Noi vrem pământ”. Acum i-s'a imănat un nou act, prin care e earăși pus sub acuză atât el, cât și vre-o câțiva soți de ai lui. Actul de acuză recunoaște, că deși poesia „Noi vrem pământ” a fost recunoscută de Curie de nevinovată, cu toate acestea, fiindcă domnul Ilarie Bănciu declarase poezii respective a înpreunat-o cu gesturi agitatorice (ce o să fie și aceste? R. „Trib.”), mai departe fiindcă a oprit musicanții să zică „c'a s'ardă s' e vino vat și trebue condamnat. Înainte numai, în temnițele ungurești este loc și pentru dînsul.

Un șef de gară bun de dresat.

Din Zlatna ni-se scrie: Sâmbăta trecută mult prețuitul nostru avocat, dl Alexandru Filip din Abrud, călătorind prin Zlatna, a avut ocaziune la gara din loc a vedea și auzi, cum brutalul șef de gară, Töök Kálmán pe un țeran român l'a respins numai din simpla cauză, că acesta a cerut românește „bilet III. clasă la Bălgard” și pentru că nu a putut cere, neștiind ungurește, „la Gyulafehérvár”.

Dar atunci a pășit dl Filip la mijloc și interpellând pe șeful de gară pentru purtarea-i necoresctă și brutală, i'a zis cam următoarele pe ungurește: „Trebuie să știi d-ta, că aici în munți sîntem numai Români și și d-ta trebuie să știi românește, că d-ta ești pentru noi și nu noi pentru d-ta. De altcum să știi să te pregătești, că în 3 luni de zile te vei șterge de aici; acestea eu, Filip, avocatul din Abrud i-te spun”.

Întreg incidentul cu martori ca fulgerul s'a lăsat prin Zlatna și giur și toți Românii ne adăim foarte mîngăiați și redesteptăți de ținuta bărbătească a dlui Filip.

Primească deci mult on. domn Filip și pe calea aceasta mulțumită publică, pentru întreprinderea-i corectă. Din partea mai multor Români se auziau plânsuri contra tiranului șef de gară, însă acelea nu au fost înaintate la locuri competente, precum se vede.

Acum însă e rugat dl Filip, a duce cauza mai departe până la sfârșit, ca să se scape de omul acesta crud, căci față de Români, dela prima s'a venit, așa 'ți-se prezenta de după barierele biroului său, ca și o fărâșă s'abătută din menagerie, gata să te rupă și care are lipsă deci de multă și aspră dresură.

Sentinela minor.

Rezei „episcop”. „Unirea” scrie: Reproducem din „Vaterland” următoarele: „Un membru al partidei Tiszaiste de taror, preotul gr. cat. Silviu Rezei, a depus mandatul său de deputat, pentru-ca s'a poartă fi candidat un alt fiu al lui Coloman Tisza, care se cheamă asemenea Coloman. Guvernul în schimb pentru aceasta a numit pe faimosul preot inspector școlastic în comitatul Bichiș”. Noi vedem în această împlinire a visului de aur al Rezei, Dacă privim adică lucrul din partea lui cea etimologică, aflăm, că „inspector” pe grecește se zice „episcop”.

Bicicliști brutali. Ni se scrie din Ienopolea, că în 13 I. c. nișe fetele reîntorcându-se cântând dela câmp, nu au auzit signalul unor bicicliști, cari veniau în urma lor, ca să ferească din drum. Deși drumul a fost destul de larg, bicicliștii au mers de-a dreptul peste fetele cari mergeau cântând fără grije înaintele, și din întâmplare unul din ei a căzut la pământ. Atunci un biciclist, — medic de spital — a sărit furios de pe bicicletă și a început a lovi fără cruțare și fără milă în nevinovatele copile. Oamenii cari se reîntorceau dela câmp, frângându-și mâinile, priviau cum li-se bat și batjocoresc fetele de un „nu știu cine”. Ce popor pacinic e și poporul românesc!! Dar ce e și mai revoltător, pretorul sosind din întâmplare la locul acela, a demanat, ca fetele să fie duse la închisoare! Vase zice, ele bătute și tot ele și închise. Nu e destul, că ne bat pe noi în „numele legii” și ne aruncă în închisoare, acum se apucă și de copiii nostri. E grozav de revoltător modul, în care sântem tratați noi Românii din partea oficialilor de stat, pe cari noi îi susținem — fără de a ave unde ne căuta dreptate!!!

213 maghiarizări de nume. Foia oficială a guvernului comunică în anul din 18 Iulie n. nu mai puțin de 213 maghiarizări de nume, în partea cea mai mare: pericunată. — Adevărat „cucerire a patriei”!

Anchetă română. În cursul săptămânii acesteia se va intruni la Borsce, în Transilvania, comisiunea mixtă, compusă, din partea României, din d-nii prefect și procuror de Suceava, spre a statua asupra modului, cum s'a petrecut faptul comis de un gendarm de frontieră austriac (finant), care a tras cu arma într-un locuitor din Teara-Românească, care deși n-afind pe teritoriu străin, n'a voit să se supună ordinilor sale de a-i ajuta să transporte câteva piese mari de lemn din România în Austro-Ungaria.

Tovarășul lui Affendakis prins. Din Sighetul-Marmăției se comunica foilor maghiari, că în pădurea de lângă Széleslonka un ajutor de notar a sur-prins pe „celebrii” pungași Affendakis și Ambrosiu Kázár, odihnind istovii de oboselile fugii, dar nu 'i-a reușit a prinde, decât pe Kázár, căi sprintenul Affendakis a luat-o la picior, rămânând numai cu sur-prinderea! Vasile Kázár a fost imediat exortat de gendarmi în temnița procuraturii de stat din Sighetul-Marmăției, ear' în urmărire sur-prinsului Affendakis s'au trimis patru de gendarmi călări. Se speră, că de astă-dată nu va mai scăpa de soarta, pe care a părăsit-o cu atâta necredință!

Moartea unui chimist celebru. August Kekulé, celebrul chimist a decedat — după-cum se vestește din Bonn — în etate de 66 ani. Treizeci de ani de-arindul a fost el mândria universității din Bonn; la prelegerile sale veniau din toate părțile lumii chiar și oameni ai științei. A scris mai multe opuri de specialitate și a făcut descoperiri de mare preț pe terenul chimiei.

Moarte repentină. În comuna Alămor, în zilele trecute, un om venind din pădure cu carul cu lemne, s'a scoborit se pună la un loc pedeca la car — ear' lemnele nefind destul de bine așezate în car, s'au prăvălit peste dînsul și bietul om a murit momentan.

Bibliografic. A apărut: Revista Critică-Literară. Director: Ar. Densușianu, profesor la universitatea din Iași. Cuprinsul: Argîhir și Traian, de Ar. Densușianu. — Dăre de seamă: I. M. Riureanu, Bibl. de lectură p. tinerimea română de ambe sexe, de Cal. pomfrescu — Caracteristica și importanța lit. populare, de M. Străjanu. — Începuturile ziaristice române, de Ar. Densușianu. — Literatură populară: Șiret Părcălabul (baladă), de M. Păculescu. — Notițe. — Întrebări.

Educătoare. La o familie de preot din comitatul Sătmăr poate ave loc cu 1 Septembrie n. a. c., o educătoare pentru instruirea a două fete. Dăla educătoare se cere să vorbească limba germană și română și se poată da instrucțiune fundamentală în fortpian. Informațiunile de lipsă se pot afla la redacția noastră.

Comerciu de fete. În Japonia de vre-o câțeva vreme decurge un comerț de fete foarte trist. Acolo adică fiind foamete mare, poporul miser a exoperat dela guvern să-și vîndă fetele, pentru-că ele

țin de natural a aduce pentru părinții lor această jertfă. Fetele le cumpără domni japoni avuți, drept a doua soție. Prețul lor până în zilele trecute era 400 fl., dar' acum se vînd chiar și cu 20 fl. După trei ani fata își recapătă libertatea, dacă cumpărătorul își reprimște prețul cumpărării, ear' după șese ani își recapătă libertatea gratuită!

Cutremur de pământ. În Săcuime în 14 I. c. s'a simțit un mic cutremur de pământ în satele Soovár, Kibéd și Selye. Cutremurul a fost însoțit de un murmur lung subteran, dar' n'a pricinuit nici o daună.

Tragedia unei tinere părechi. Petru Zsuzsák, ziler din Oradea-Mare se purta foarte brăt cu nevastă-sa. În urma acestei purtări nevasta s'a înstrăinat de el și 'i-a devenit necredincioasă — fugind la un altul. Lucrul acesta 'i-a iritat pe Zsuzsák și mai mult. Protopopul gr.-cat. T. Păcală 'i-a chemat ieri la el să-și impace. Nevasta nu a voit însă să știe nimic de împăcare, ci din contră 'i-a făcut aspre imputări bărbatului care intra atîta s'a iritat, încât scoțându-și revolverul a împușcat de două-ori asupra muierii și după aceea s'a împușcat și el. El a murit imediat, ear' nevasta se luptă cu moartea.

Pentru a împedeca beția. Se știe, că în Anglia oamenii sînt foarte beutori, așa încât se ruinează și truștele și sufletește. Pentru a pute împedeca acest mare viciu ei întrebuintează următorul mod: Au instituit în fiecare sat o cărmăci, unde cărmăciarul nu are nici un folos din aceea că-î trece beutură multă, și e răspunzător dacă cineva se îmbată în cărmăci. Așa își ajung scopul — oamenii își stîmpără setea — dar' nu se îmbată ruînându-se truștele și sufletește! Nici la noi nu ar strica în unele locuri astfel de cărmăci!

VIEAȚA SOCIALĂ.

Petrecerea din Năseud.

— Dăre de seamă și mulțumită publică. —

Năseud, 9 Iulie.

Tinerimea studiosă română din Năseud pria comitetul arangiator își exprimă pe această cale profunda sa mulțumită tuturor acelor, cari au contribuit la succesul moral și material al petrecerii cu joc, arangiate în Năseud, la 4 Iulie st. n. a. c.

Cu această ocaziune a încurs la cassă suma de 86 fl. 60 cr., speșele avute fac în sumă 70 fl. 17 cr. Venitul curat în sumă de 16 fl. 43 cr. s'a dat direcțiunii gimnasiale din loc, ca o parte din el să se adauge la fondul școlarilor morboși dela gimnasiu, ear' cealaltă parte societății de ajutorare: „Vasile Nașcu”.

Cu suprasolviri marinimoase au contribuit următorii domni: Emil Fetti 24 fl. 50 cr.; Vasile Pop 2 fl. 90 cr.; Estera Vértic 1 fl. 60 cr.; Basiliu Petri 90 cr.; Petru Stefan 50 cr.; Dr. Filipan 90 cr.; Pompeiu Grigoriță 30 cr.; M. Fetti 30 cr.; G. Müller 30 cr.; G. Man 10 cr.; M. Ilieș 20 cr.; I. Șerban 30 cr.; I. Gere 30 cr.; G. Pietos 10 cr.; I. Nășcu 10 cr.

Fără a participa au solvit domni: Dr. Gr. Silași 1 fl., Gavrilă Scridon 1 fl.; Iosif Ulrich 1 fl.; Dr. Brecher 1 fl.; Fr. Müller 1 fl.

Pentru comitetul arangiator:

T. Mălaru, Valeriu Tanco, rigurosant în drept. stud. în med.

Petrecere în Toplița-română. O producțiune musicală-literară împreunată cu joc, se va arangia Duminecă, la 14/26 Iulie 1896 în Toplița-română, în sala hotelului „dela Soare”. Venitul curat este destinat în favorul școlii române gr.-or. din Toplița-română. Începutul precis la 7 ore seara. Prețul intrării: de persoană 1 fl., — de persoană în familie 80 cr.

Petrecere de vară. Inteligența română din Csáki-Gorbó și giur invită la petrecerea de vară, ce se va ține Duminecă în 9 August st. n. a. c., în hotelul din Csáki-Gorbó. Venitul curat este destinat în favorul bis. gr.-or. de acolo. Începutul la 6 ore p. m. Prețul de intrare: de persoană 1 fl., — de persoană în familie 80. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică. Viptualele se concred prea st. dame.

Raportul general

al comitetului societății de lectură „Andrei Șaguna” cu finea anului școlar 1895/6.

(Urmare).

Averea societății cu finea anului.

A. Biblioteca.

1. Cărțile.

La începutul anului biblioteca număra 2188 opuri, 2282 vol., 483 fascicule. În decursul anului s'a înmulți cu 88 opuri, 98 vol., 2 fascie. Prin urmare număra cu finea anului 1895/6 2276 opuri, 2380 vol., 485 fascie. Bi-

blioteca patristică, care se administrează separat și cuprinde 45 autori, nu s'a înmulțit în anul acesta, deci numără tot 45 opuri, 65 vol., 39 fascie. Adăugînd aste la cele de mai sus, rezultă un număr de 2321 opuri, 2445 vol., 524 fasc. La acest crescîment îmbucurător a ajuns biblioteca, parte prin donațiuni, parte prin cumpărarea din fondul societății și prin compactare jurnalelor complete.

Cu recunoștință adînc simțită însemnăm aci numele p. t. domni donatori și a diferitelor societăți și redacțiuni:

I. Academia-Română:

1. Din Etymologicum Magnum Romaniae din vol. III. de Hașdău, 2 fasc.
2. Lege, statute, regulamente și decisiuni ale Academiei-Române, 1 op, 1 vol.
3. Acte și documente relative la istoria renașterii României, publicate de Ghenadie Petrescu, Dimitrie A. Sturdza și Dimitrie C. Sturdza, 1 op, 7 volume.
4. Analele Academiei-Rom. 1892—1893, 1 op, 1 vol.
5. Analele Academiei-Rom. 1893—1894, 1 op, 1 vol.
6. Analele Academiei-Rom. 1894—1895, 3 opuri, 3 vol.
7. Igiena țeranului român, de Dr. George Crainiceanu, 1 op, 1 volum.
8. Igiena țeranului român, de Dr. N. Manolescu, 1 op, 1 volum.

II. Asociațiunea transilvană:

9. Povești din popor, de I. Popp Regegan, 1 op, 1 volum.
10. Catalogul bibliotecii Asociațiunii transilvane, 1 op, 1 volum.

III. Redacțiunea „Tribunei”:

11. Chestiunea română din Ungaria și Transilvania, de Eugen Brote, 1 op, 1 vol.

(Va urma)

ECONOMIE.

Pustiirea lăcustelor. În Tulcea din România, lăcustele au făcut mari pagube. De aceea s'a început o adevărată pustiire a lăcustelor și a succes. Dacă lăcustele nu s'ar fi pustiit, ar fi cauzat mari pagube.

Muște de Hessen. Ministrul de agricultură a dat o ordinațiune cu privire la pustiirea așa numitelor muște de Hessen, în care se spune, că această insectă în anul acesta a făcut mai puține pagube și se provoacă agriculturii, ea să folosească sîmînaturile recomandate și altă-dată.

Mai nou.

Meetingul din Paris.

Am primit mai multe ziare franceze, cari din incidentul meetingului se ocupă de chestiunea naționalităților din Ungaria. Asemenea am primit dela un amic și un raport special despre meeting, pe care îl vom publica mâine.

Din Sârbia.

Condițiunile între cari s'a redeschis granița Ungariei pentru rimătorii sârbești a provocat nemulțumiri în partida radicală. A izbucnit chiar crîșă în minister. În locul lui Marincovici, fost ministru de interne sînt candidați: Nicola Ștefanovici, fost prefect, sub care a fost ars steagul maghiar, și Pantovici Anton.

Radicali pregătesc un meeting de protestare pe 10 August. În 8 August regele pleacă la Cetimie.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI”.

Viena, 21 Iulie n. Ministrul de externe, contele Goluchowski, a sosit ieri în Ischl și azi a fost primit de Maiestatea Sa în audiență. Contele Goluchowski va rămîne trei zile în Ischl.

— Noul nunțiu papal, arhiepiscopul Taliani va sosi în primele zile ale lui August la postul său.

Budapesta, 20 Iulie n. O adunare a partidului popular intrunită în Barina după multe conflicte cu pretorul a fost disolvată.

Paris, 20 Iulie n. Ieri a fost înmormîntarea marchisului de Morés. În decursul vorbirii funerale ținută de Drumond în cimiterul Montmartre s'au auzit strigăte: „Jos cu Jidanii!”

Londra, 20 Iulie n. „Times” anunță din Hong-Kong următoarele: Misionarii scriu din Sud-Formosa, că Japonezi au început atrocități în contra Chinezilor. Peste 60 orașe au fost arse, mii de oameni omorîți.

Sofia, 20 Iulie n. Judele instructor în cauza omorîrii lui Stambulov a predat gata procuraturii materialul de acte.

Bibliografie.

Cartea durerii.

Chestiuni de învățămînt, un volum de 340 pagini; note asupra învățămîntului primar de d. A. Lupu-Antonescu, profesor și inspector al școalelor primare și normale. Cuprinde următoarele capitole:

Statul și învățătorul. — Alexandri și C. Negruzzi pedagogi. — Cartea de cetire. — Programa studiilor primare. — Cine, ce? — Un învățător inimos. — Negru pe alb: sărăciea școalelor rurale, recrutarea învățătorilor, localurile, circumscripțiile școlare etc. — Conferențele didactice. — Cuceriri de Ruși. — Examenale particulare. — Școala și școlarii. — Un document școlar: reformele propuse de consiliul general de instrucțiune din 1884. — O excursiune la țeară.

De vînzare la toate librăriile și la editorul H. Steinberg, strada Șelari nr. 18. Prețul 2 lei.

A apărut și se află de vînzare la „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu:

„Cartea durerii” de Emil Bougaud, episcop francez, tradusă de Iacob Afin Nicolescu. Cartea aceasta ca formă e un volum de 174 pagini elegant și de o frumusețe rară la cărțile noastre, ear' ca cuprins e o lectură plăcută și folositoare.

Excelența Sa Metropolitul Mihail a recomandat această carte clerului și poporului printr'un special circular, în care zice următoarele:

„Acest opoș cuprinde un ciclu de meditațiuni creștine, morale și religioase, din cari se vede puterea religiei creștine, care mîngăie sufletul omului în năzuri și suferințe, turnînd peste el balsam vindecător.

„Cetîndu-o cu atențiune, ori-și-ce creștin se va convinge, „cât de puternic este Dumnezeu în mîngăierea muribunzilor și cât de sublimă e religia creștină în suferințele mari ale sufletului”.

În „Editura cărților școlare” din Brașov a apărut: „Istoria patriei” în legătură cu evenimentele epocale din „Istoria universală” pentru școalele populare române, de Vasile Goldiș, profesor. Editura librăriei Nicolae I. Ciurcu, Brașov. Prețul 25 cr.

Călimărul zilei.

22 Iulie n. 1896.

Julian: SS. 45 Muc. din Nicop.

Gregorian: Maria Magdalena.

Soarele: răsare 4.22, apune 7.38 m.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 21 Iulie n. 8 ore dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 754.8)	Diferența din prezintă	Temperatura Celsius	Maximul după înălțimea de temperatură	Direcția vîntului
755.3	- 2.4	+18.5	+23.2 +11.0	W

Din țeară 16 Iulie n. 7 ore dimineața.

Stațiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vîntul direcția	tăria
Budapesta	760	- 18.9	—	—
Sătmăr	763	- 21.2	SV	2
Cluj	761	17.6	—	—
Orșova	763	- 19.1	V	1
Arad	762	- 20.4	SV	3
Paoșova	—	- 23.2	—	—

Sosiți în Sibiu.

În 19 și 20 Iulie n. 1896.

Hotel „Împăratul Romanilor.” Brandner, căpitan și Lehmann, comerciant din Viena. L. Lăzar, voiajior din Cluj. F. Anner, privatier din Mediaș. Metz, locotenent din Bosnia. Jakobson sen., literant de cai din Bielitz.

Hotel „Meltzer.” I. Kolbes, ospătar din Toplița. C. Schnell, voiajior din Biserica-Albă. E. Pohányi cu fiica, neguțitor din Mako. I. Kiss, econom. M. Walter, privatier din Hetzdorf.

Hotel „Habermann.” I. Ehrmann cu soția, fabricant din Agn. ta.

[122] 23—51

Metasă-Foulard 60 cr.

până la fl. 3.35 pe metru — metasă japoneză chineză etc. în cele mai noue desine și colori precum și metasă-Henneberg în coloare albă, neagră și alte colori dela 35 cr. până la fl. 14.65 p. m. — netedă, vălăgată, muștrată, damasturi etc. (circa 240 diferite calități și 2000 dif. colori, desine etc. se expediază acasă liber de porto și contribuție. Cu încun-giurarea murelei. Comandele sînt dorite și în limba română. Porto dublu în Helveția.

Fabrica de metasă G. Henneberg

(furnisor ces. și reg. al Curții), Zürich.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 18 Iulie n. 1896.

Sămînțe	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	pînă	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	pînă
Grâu						
Bănățeneș nou	77	6.60	6.70	78	6.65	6.80
Grâu dela Tisa	77	6.65	6.75	78	6.60	6.85
Grâu „Pesta”	77	6.60	6.70	78	6.65	6.80
Grâu de Alba-Reg.	77	6.60	6.70	78	6.65	6.80
„Baclosa”	77	6.70	6.80	78	6.75	6.90
Grâu ung. de Nord.	77	—	—	78	—	—

Sămînțe, vechi ori noue	Socni	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	pînă
Săcără		70—72	—	—
Orz	de năut	80—82	—	—
"	de vînare	82—84	—	—
"	de bera	84—86	—	—
Ovăz	de bera	86—88	—	—
Căscium (porumb)	hînză	—42	6 20	6 60
	de silagiu	72	3 95	4 05
Mein			3 95	4 05
Hrică			5 25	5 75

Nr. 3215-1896.

[1891] 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de **notar** devenit vacant în comuna Ludoșul-mare, se scrie prin această concurs cu următoarele emolumente:

1. Salar anual de 400 fl.
2. Bani de cuartir 40 fl.
3. Relut de lemne 34 fl.
4. Paușal de cancelarie 40 fl.
5. Paușal de călătorie 100 fl.
6. Competențele normate în statutul aprobat.

Cererile concursuale înscrise în sensul §. 6, l. 1: 1883, an de a se prezenta subserisului până în 10 August a. c. după amiază la 6 ore.

Miercuri, în 10 Iulie 1896.

Protopretor cercual:
Mangesius.La „Tipografia”, soc. pe acțiuni
în Sibiu se află de vânzare**CARTEA DURERII**

DE

EMIL BOUGAUD.

TRADUCERE DE

IACOB AFIN NICOLESCU.

Editor: Dr. E. DĂIANU.

Prețul 70 cr. (cu porto postal 73 cr.)

Această carte a fost recomandată de
către Exc. Sa Metropolitul Victor Mi-
hăilă de Apșa printr-un circular special.**Ofert de vânzare.**

Eu subsemnatul vând din mână liberă
bunul meu din comuna M-Silye, cercul Maros-
ujvár, comitatul Albei-inferioare (Transilvania).
Intravilanul are o extindere de 10 jugere cu
mai multe ziduri și anume: O casă de peatră
și cărămidă cu acoperiș de șindilă, conține
5 încăperi, o culină și o cămară. În apropierea
acestei case, mai este și altă zidire pentru
servitori cu cuptoarele necesare de copt, 3 gra-
duri acoperite cu șindile pentru vite și încă un
grajd pentru prăsilă de rhmători (magazin pentru
grâu și un șop, ambele acoperite cu șindilă).
Pe acest complex sunt 5 fântâni toate
la îndemână. De acest bun se mai țin încă
5 case cu intravilan în comuna M-Silye.

Complexul extravilan se află cumpănat
în o tablă și numără 374 de jugere de pământ
arător, de cosit și de pășunat.

Tot în acest complex este un codru în
parte sădit cu fasă în parte tăiat de 62 de jugere.
Mai sunt și vii și locuri acomodate pentru
sădit într-o extindere de 10-12 jugere

Statul vitelor:

20 de boi mari, o ciurdă de juncani și vite
mărunt de 40-50 bucăți, 6 cai, 4 asini,
20 de scroafe.

Recusite de economie precum 5 care
lungi, pluguri și grape de fer, încă se țin de
acest bun.

Comuna e de 2 ore dela Marosujvár,
2 ore dela Blaj, 3 ore dela Nagy-Enyed și
e mărginită cu complexul dela Bethlen-Szt-
Miklós unde creându-se gară de tren vicinal,
comuna va deveni cu mai mult de o oră mai
apropiată.

Acest bun cu toate apartinențele sale aci
înscrise îl vând cu **55.000 fl.**

Cumpărătorii pot în persoană conveni cu
subserisul în luna lui August a. c. în comuna
M-Silye, ear' de aci încolo se poate corăspunde
prin epistolă.

Biserica-Albă (Fehértemplom) în luna
lui Iulie 1896.

Imre Kozma,

[1897] 2-3 jude regesc de tribunal.

La „Tipografia”, soc. pe acțiuni
în Sibiu se află de vânzare**„POESII”**

DE

IOAN N. ROMAN.

Prețul 50 cruceri.

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în
librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni,
Sibiu, strada Poplăcii 15:

**INDREPTAR PRACTIC
ÎN
ECONOMIA RURALĂ**compus de
cel 12 prețuri întinșiți în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de

Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

Tocmai a apărut și se află de
vânzare la „Tipografia”, soc. pe acțiuni
în Sibiu:

**CESTIUNEA NAȚIONALITĂȚILOR
ȘI
MODURILE SOLUȚIUNII SALE**

ÎN

UNGARIA

DE

AUREL C. POPOVICI.

Prețul 50 cr. v. a.

cu trimitere postală 53 cr. v. a.

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „Matilda” de Bodok

care după experiențele făcute s'au dovedit ca o apă medicinală prea
eficace și plăcută mai ales: la **conturbări de mistuire, ma-
ladiile stomacului, a rinichilor, a beșicilor udului și
ale organelor respiratoare** etc.

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul său mare în acid car-
bonic natural de un gust și efect prea plăcut și binefăcător, va îndeplini
chiar și pretențiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

Deposit în Sibiu, Sighișoara (Segesvár) și Alba-Iulia:

la domnul **J. B. Misselbacher sen.**, în Brașov deposit propriu
strada Caldărarilor nr. 68, și se poate comanda și de-a dreptul dela
administrațiunea subsemnată. [1799] 8-100

Cu toată stima

Administrațiunea isvorului „MATILDA”:

Josef György.

(comit. Hármszék). Bodok. (Transilvania).

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1-a Maiu 1896.

Budapesta—Predeal									
Tren de persoane	Tren de societate	Tren de persoane	Tren de societate	Tren de persoane	Tren de societate	Tren de persoane	Tren de societate	Tren de persoane	Tren de societate
10.00	8.05	8.05	2.00	pl. Viena	sos.	1.55	1.55	1.55	7.20
8.30	2.15	5.45	9.15	Budapesta	↑	5.45	7.40	7.15	6.20
11.21	4.16	6.52	9.02	Szolnok	↑	2.24	5.31	3.87	11.44
1.38	5.48	11.38	12.55	P. Iadány	↑	12.03	3.16	1.19	10.08
3.42	7.06	1.48	2.11	sos. Oradea-mare	pl.	2.37	11.04	8.48	11.32
3.58	7.16	2.06	2.18	pl. Oradea-mare	sos.	2.39	10.44	8.38	11.17
4.88	7.43	3.03	3.50	Mező-Telég	↑	2.01	10.07	8.11	10.42
5.20	8.18	3.46	3.26	Rév	↑	1.84	9.30	7.46	10.06
5.48		4.06		Bratna	↑		9.10		9.50
6.32	9.07	2.52	4.58	Ciucia	↑	5.48	12.52	8.32	7.08
7.16	9.37	3.51	5.32	Holciu	↑	4.19	12.24	7.54	6.39
8.07		5.05	6.24	Ghiorbău	↑	3.18	6.54		7.37
8.34	10.37	6.14	6.59	sos. Cluj	pl.	2.23	11.01	6.18	5.28
8.49	11.10		8.40	pl. Cluj	sos.	10.15	5.23	4.86	6.31
9.06	11.27		9.09	Apahida	↑		5.01	4.14	6.27
10.12	12.30		10.41	Ghiorbău	↑	9.24	3.47	3.01	5.16
10.42	12.57		11.25	Cucerdea	↑	8.54	3.06	2.25	4.43
11.01	1.09		11.49	Uioara	↑		2.49	2.08	4.27
11.09	1.09		11.59	Vintul-de-aus	↑		2.41	2.00	4.20
11.31	1.36		12.29	Aud	↑	8.28	2.17	1.86	3.59
11.48	1.54		12.55	sos. Teluș	pl.	8.06	1.65	1.17	3.38
12.05			1.80	pl. Teluș	sos.	7.59	1.29	12.12	3.06
12.38			2.03	Crăciunel	↑		12.55	12.32	2.40
12.47			2.27	Blaj	↑	7.90	12.41	11.59	2.24
1.18			3.11	Micăsana	↑		12.01	11.8	1.5
1.34			3.31	sos. Copșa-mică	pl.	6.56	11.41	11.10	1.35
2.13			3.46	pl. Copșa-mică	sos.	6.54	11.11	11.05	1.01
2.32			4.08	Medias	↑	6.41	10.58	10.48	12.45
3.04			4.45	Elisabopol	↑	6.20	10.23	10.18	12.16
3.40			5.27	Sighișoara	↑	5.58	9.41	9.36	11.51
4.08			6.12	Hagfalu	↑	5.58	9.11	9.18	11.17
5.34			7.59	Homorod	↑	4.27	7.41	8.1	10.0
6.12			8.37	Agostonfalva	↑	3.53	7.02	7.22	9.25
6.41			9.07	Apahida	↑	3.37	6.86	7.16	9.01
7.16			9.38	Feldioara	↑	3.16	5.58	6.33	8.21
8.00			10.25	sos. Brașov	pl.	2.45	5.08	5.57	7.48
				pl. Brașov	sos.	7.01	2.18		
				Timiș	↑	6.89	1.42		
				Predeal	↑	5.11	1.12		
				sos. Bacureș	pl.	8.35			
Murș-Ludoș—Bistrița									
	4.00	9.10	4.20	Murș-Ludoș	↑	6.46	7.21		
	6.48	12.41		Tagu-Budatlio	↑	4.50	9.40		
	9.59	4.55		Bistrița	↑	1.16	5.55		
Sibiu—Cisnădie.									
	5.30	2.15	7.40	Sibiu	↑	7.10	3.55		9.20
	6.06	2.51	8.16	Cisnădie	↑	6.36	3.21		8.46

Nota: Oarele înscrise în stânga stațiilor sunt a se cău de sus în jos, cele înscrise în dreapta de jos în sus. Numeri înscrise cu linii groase înseamnă oarele de noapte.

Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.